

Karla K-a. Návrhu Františka T-a, by mu byla povolena proti Marii K-ové exekuce k vydobytí 2.500 Kč, soud první stolice vyhověl, rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs je oprávněn, neboť byl sice rozsudek procesního soudu, jímž byly Marie K-ová a pozůstalost po Karlu K-ovi odsouzeny k solidárnímu zaplacení 5.000 Kč žalobci Františku T-ovi, napaden odvoláním Marie K-ové, nikoli však v celém rozsahu, nýbrž jen potud, pokud byla odsouzena k solidárnímu zaplacení s pozůstalostí Karla K-a. Pokud by měla zaplatiti dlužnou polovici 2.500 Kč, nabyl první rozsudek právní moci. V témže rozsahu napadla pak Marie K-ová dovoláním i potvrzující rozsudek odvolacího soudu. Právem tedy povolil procesní soud exekuci proti Marii K-ové, navrženou jen pro dlužných 2.500 Kč s přísl., any v tom směru proti rozsudku opravné prostředky nepodány a rozsudek prvního soudu se stal pravoplatným. Rekursní soud je na omylu, usuzuje, že rozsudek ani co do 2.500 Kč nenabyl pravomoci. Byly zde tudíž v tomto rozsahu podmínky § 1 čís. 1 ex ř.

Čís. 12839.

Železniční přepravní řád (vládní nařízení ze dne 17. července 1928, čís. 144 sb. z. a n.).

Telegrafická opatření stanice odesílací adresovaná stanici určení mohou se týkati jen z m ě n y přepravní smlouvy.

Měla-li podle doslovu telegramu stanice určení zásilku v y d a t i, musela při použití péče řádného obchodníka seznati, že jde o zkomolený telegram a neměla zboží vydati až do objasnění správného znění telegramu a až do obdržení písemného prohlášení, jež bylo v telegramu avisováno.

(Rozh. ze dne 22. září 1933, Rv I 553/32.)

Žalující firma zaslala Adolfu M-ovi dráhou zboží. Dověděvši se po odeslání zboží, že majetkové poměry Adolfa M-a jsou špatné, dala žalující firma příkaz podle čl. 71 žel. př. ř. odesílací stanici v L., aby dodání zásilky zadrženo bylo, a žádala, aby odesílací stanice L. tento příkaz telegraficky oznámila stanici určení M. Stanice L. tento příkaz přijala. Odesílací stanice předala poštovnímu a telegrafnímu úřadu v L. telegram správného znění »zásilku nevydejte«, telegram vypraven byl z L. dne 28. března do B. správně. V telegrafní dopravě mezi B. a O. došlo k zkomolení telegramu v tom směru, že v textu zaměněno bylo slovo »nevydejte« ve »vydejte«. Stanice určení M. došel telegram v uvedeném zkomoleném znění, načež stanice M. vydala zásilku Adolfu M-ovi. Žalující firma domáhala se na Adolfa M-ovi zaplacení dodaného zboží žalobou a vedla proti němu exekuci, avšak bezvýsledně. Žalobou,

o niž tu jde, domáhala se napotom žalující firma na železničním eraru zaplacení kupní ceny za zboží dodané Adolfu M-ovi a náhrady útrat s vymáháním pohledávky proti němu. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e žalobu zamítl. D ů v o d y: Jde o to, zda dráha jednala přesně podle přepravního řádu, po případě, zda a pokud má vinu na vzniklé škodě. Soud má za prokázáno, že odesílací stanice jednala přesně podle příkazu odesílatele, jednak podle čl. 71 žel. př. ř., neboť k žádosti odesílatele příkaz stanici určení sdělila telegraficky a podle čl. 71 sepsala písemné prohlášení a týž den předala poště doporučeně na adresu stanice určení. Stanici odesílací nelze tudíž vytýkati zavinění. Stanice určení obdržela zkomolený telegram, který svým zněním neobsahoval žádné změny přepravní smlouvy, takže, vyplatil-li adresát zásilku dříve, než na stanici došlo písemné prohlášení o změně přepravní smlouvy, a stanice určení zásilku adresátovi ve smyslu původní přepravní smlouvy vydala, nedopustila se ani tato stanice žádného zavinění. Skutečnost, že zásilka byla adresátovi vydána přes příkaz odesílatelův, aby zboží bylo zadrženo, zaviněna byla jen zkomolením telegramu; za ně poštovní úřad podle § 7 telegr. řádu ze dne 18. dubna 1905, čís. 64 ř. zák. neručí, takže, vznikla-li někomu z toho škoda, jest to považovati za náhodu, která stíhá toho, v jehož jmění se udála (§ 1311 obč. zák.). Dráha ručila by za škodu jen, kdyby dodatečný příkaz nebyla vůbec vypravila nebo opožděně nebo zkomoleně, což se nestalo, a dráha v tomto směru splnila všechny povinnosti jí železničním přepravním řádem uložené, a nelze jí přičítati zavinění v souvislosti se škodou. Je-li telegrafní úřad telegrafním řádem zproštěn z ručení za jakékoliv nedopatření při telegrafování, není myslitelné, že ručební povinnost dráhy byla by rozšířena v případě příkazu na dodatečnou změnu přepravní smlouvy, na škodu vzniklou zkomolením telegramu, odeslaného podle přání odesílatele. Odesílatel výslovně si přál, by bylo použito telegrafické zprávy, což se i stalo a proto jen odesílatele stíhají následky spojené s použitím tohoto prostředku. Dráha k provedení příkazu daného jí podle čl. 71 př. ř. mohla použítí jedině jednak telegrafního úřadu, jednak pošty, takže nemůže jí býti přičítána vina, že zvolila k provedení příkazu nezpůsobilé prostředky. Tvrzení žalující strany, že stanice určení měla očekávati písemnou zprávu ve smyslu § 10 čl. 71 žel. př. ř., neodpovídá ustanovení čl. 71, který má na mysli jen případ dodatečného pozměnění původní přepravní smlouvy, zkomolené znění telegramů netvořilo pozměnění přepravní smlouvy, takže stanice určení nebyla povinna očekávati písemné prohlášení, naopak byla povinna, přihlásil-li se adresát o vydání zboží, zboží mu bez prodlení dle původní přepravní smlouvy vydati, neboť neměla stanice určení oprávněný důvod podle přepravního řádu vydání zásilky zdržovati. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Odvolací soud sdílí právní vývody napadeného rozsudku jako stavu věci i zákonu odpovídající. Aby v souzeném případě dráha byla povinnou k náhradě škody, musela by tu býti příčinná souvislost mezi nesprávným jednáním orgánu dráhy při provádění změny dispozice odesílatelovy a škodou. Neodvratitelný čin osoby třetí — v souzeném případě orgánu úřadu poštovního a telegraf-

ního zkomolením telegramu — který dráha ani nezavinila ani odvrátiti nemohla, zakládá pro dráhu vyvíňovací důvod. Tvrdí-li odvolatel, že dráha mohla a měla použití vlastního telegrafu a nikoli státního k oznámení změny dispoice odesílatelovy, bylo na odesílateli, by ve směru tom dal dráze příkaz (čl. 71 §§ 1, 5, 7, 9, 10 ž. př. ř.), a to písemně. Ne učinil-li tak a dráha použila telegrafu státního, nejednala proti zákonným ustanovením a, jelikož za zkomolení telegramu úřadem telegrafním neručí, není předpokladu zákonného nároku na náhradu požadované škody.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Ke změně přepravní smlouvy může dojiti podle čl. 71 ž. př. řádu jen z příkazu odesílatele v případech tam uvedených. Příkazy odesílatelovy, týkající se změny přepravní smlouvy, mohou se podle ustanovení § 10 čl. 71 ž. př. ř. státi k žádosti odesílatele též telegramem nebo telefonem, telegrafická nebo telefonická zpráva odesílací stanice musí býti potvrzena písemným prohlášením a stanice určení, nebo stanice, kde bylo zboží zadrženo, nesmí příjemci ani odevzdati nákladní list ani vydati zboží ani zboží dále zaslati, dokud neobdržela písemné prohlášení. Z tohoto ustanovení čl. 71 ž. př. řádu jest zřejmo, že telegrafická opatření stanice odesílací adresovaná stanicí určení mohou se týkati jen změny přepravní smlouvy. Došel-li stanice určení telegram »Zásilku listovky 1/17 245 24/3 vydejte, písemně následuje, dopravní úřad v L.«, musela z tohoto doslovu telegramu stanice určení seznati, že obsah telegramu nemůže býti správný, že stanice odesílací nechtěla naříditi neb opatřiti něco, co podle nákladního listu a podle smlouvy přepravní jest samozřejmé, totiž vydání zboží příjemci. Při použití péče řádného kupce musela stanice určení M. ihned seznati, že jde o zkomolený telegram a neměla až do objasnění správného znění telegramu a až do obdržení písemného prohlášení, jak bylo v telegramu avisováno a jak jí to ustanovením § 10 čl. 71 ž. př. ř. je uloženo, zboží vydati. Vydávši zboží a nevyčkavši avisované písemné prohlášení, nejednala s péčí řádného kupce a podle zmíněného zákonného ustanovení. Vydání zboží bylo stanicí určení M. zaviněno a jest proto nárok žalobkyně na náhradu škody odůvodněn, neboť, i když telegram byl zkomolen, není škoda v příčinné souvislosti s tímto zkomolením, nýbrž ke škodě by nebylo došlo, kdyby stanice určení M. byla jednala s péčí řádného kupce a podle uvedeného předpisu žel. př. řádu. Při tomto právním názoru jest nerozhodné zjistiti, kdy došel do stanice určení dopis odesílací stanice L. a kdy zboží bylo vydáno, a jest z toho důvodu výtka neúplnosti řízení neopodstatněná. Poněvadž žalovaná železnice ani netvrdila, ani neprokázala, že si počínala s péčí řádného kupce (čl. 380 obch. zák.), nezbylo než dovolání vyhověti, rozsudky nižších soudů zrušiti a věc vrátiti k projednání prvnímu soudu (§ 510 c. ř. s.), poněvadž výše požadované škody zůstala sporná.